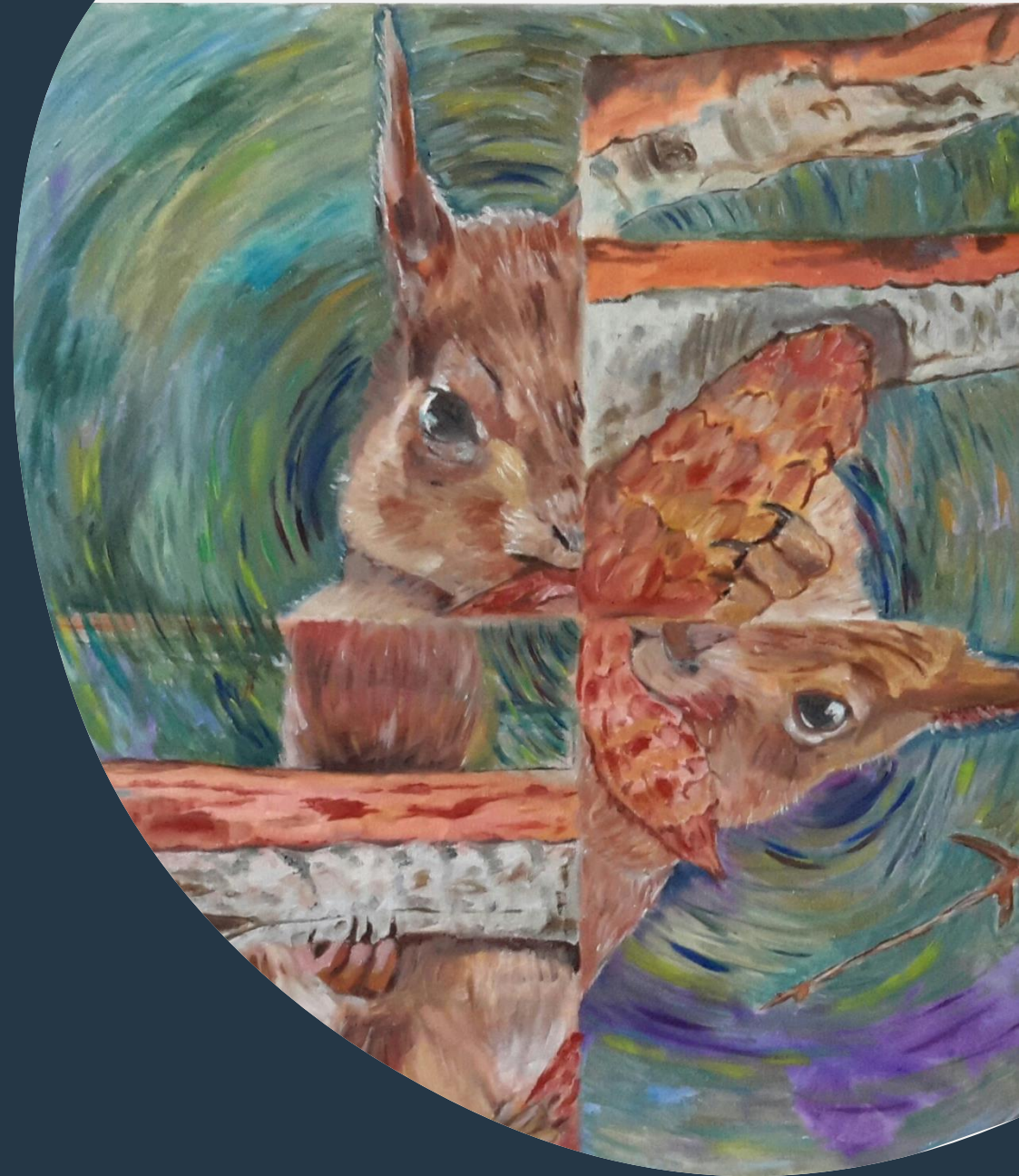

Komission ehdotus pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevan EU:n lainsäädännön tarkistamisesta

Tarja-Riitta Blauberg YM
Jätealan yhteistyöryhmä 16.12.2022

Komission ehdotus pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevaksi asetukseksi

- Komissio antoi ehdotuksensa (COM(2022) 677 final) 30.11.2022
- Suomenkielisen käännöksen määräaika 24.2.2023
- Ehdotus korvaisi nykyisen pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevan direktiivin (94/62/EC)
- Tavoitteena:
 - Ehkäistä syntyvän pakkausjätteen määrää rajoittamalla tarpeetonta pakkaamista ja lisäämällä uudelleenkäyttöä
 - Lisätä korkealaatuista kierrätystä
 - Vähentää luonnonvarojen kulutusta
 - Luoda toimivat kierrätysraaka-ainemarkkinat
- U-kirjelmää eduskunnalle valmistellaan parhaillaan (aikataulutavoitteena tammikuun loppu)

Pakkausjätteen määrän vähentäminen (Art 38)

- Vähentäminen asteittain siten, että 2030 pakkausjätettä syntyy 5 % vähemmän henkeä kohti kuin 2018; vuonna 2035 10 % vähemmän ja vuonna 2040 15 % vähemmän
- Keinoina uudelleenkäytön lisääminen ja tarpeettoman tai liiallisen pakkaamisen vähentäminen
- Pakkauksen koko tulisi vähentää minimiin suhteessa tuotteen kokoon/määrään
 - Ylipakkaamisen kieltö: esimerkiksi pakkaukset, joiden ainoa tarkoitus on lisätä tuotteen havaittua kokoa, kuten kaksoisseiniä, valepohjien ja tarpeettomien kerrosten käyttö

Uudelleenkäytön lisääminen (Art 26)

- Yritysten on tarjottava tietty prosenttiosuus tietyistä kuluttajatuotteistaan uudelleenkäytettävissä tai uudelleentäytettävissä pakkauksissa
- Vaatimukset koskevat:
 - Tiettyjä take a way pakkauksia
 - Tiettyjä kuljetuspakkauksia, kuten kuormalavoja ja laatikoita
 - Tiettyjen juomien pakkauksia
- Uudelleenkäyttövaatimukset eivät koske pieniä toimijoita seuraavasti:
 - Taulukon kohdat 2-10, jos saattavat markkinoille alle 1 000 kg pakkauksia vuodessa tai täyttävät mikroyrityksen määritelmän (komission asetus 2003/361)
 - Taulukon kohdat 2-6, jos myyntiala ei ole yli 100 m² (ml. varasto- ja tavarantoimitusalueet)
- Uudelleenkäytettävän pakkauksen vaatimukset määritellään artiklassa 10

Uudelleenkäyttö- ja uudelleentäyttötavoitteet (%) (Art 26)

Pakkaustyyppi	1.1.2030	1.1.2040
1. Isojen kodinkoneiden <u>kuljetuspakkaukset</u>	90	
2. Kylmien ja kuumien <u>juomien</u> take a way pakkaukset	20	80
3. Take a way ruokien myyntipakkaukset HORECA-sektorilla	10	40
4. Alkoholijuomat (pl. viinit ja vahvat alkoholit)	10	25
5. Alkoholilliset viinit (pl. kuohuviinit)	5	15
6. Alkoholittomat virvoitusjuomat, mehut, vedet	10	25
7. Kuljetuspakkaukset, kuten lavat, muovikorit, taitettavat muovilaatikat, sangot ja tynnyrit	30	90
8. Etäkaupan (kuljetus)pakkaukset (ei ruokatuotteille)	10	50
9. Kuljetuspakkausten, kuten lavojen kääreet ja hihnat (vanteet)	10	30
10. Ryhmäpakkaukset laatikkoina, pl. kartonki	10	25
11. Kuljetuspakkaukset taloudellisen toimijan omien toimipaikkojen välillä sekä 12. kahden taloudellisen toimijan (kumppanin) välillä sekä 13. kahden saman maan toimijan välillä (lavat, laatikat (pl. kartonki), lavat, muovikorit, tynnyrit, kanisterit (ei saman maan toimijoiden välillä) (pl. joustavasta materiaalista)	kaikki	kaikki

Kielletyt kertakäyttöpakkaukset (Art 22 ja liite V)

- Kertakäyttöiset ruoka- ja juomapakkaukset ravintoloissa ja kahviloissa tapahtuvassa tarjoilussa 1.1.2030 alkaen.
 - Jäsenmaat voivat antaa mikroyrityksille poikkeuksen ravintoloiden ja kahviloiden (HORECA) tarjoilupakkausten uudelleenkäyttövaatimuksesta.
- HORECA-sektorin kertakäyttöpakkaukset mausteille, säilykkeille, kastikkeille, maidolle, sokerille, pl. take a way ulosmyynnin yhteydessä käytetyt
- Kertakäyttöiset hedelmien ja vihannesten muovipakkaukset
- Hotellien minikokoiset kosmetiikka, shampoo- ja muut pakkaukset (jos nestemäistä tuotetta alle 50 ml ja kiinteitä tuotteita alle 100 g)
- Muovikalvon käyttö ryhmäpakkauksissa (esim. 'ryhmässä' myytävät tölkit, purkit, tuubit ja pakkaukset)

Kierrätyksen lisääminen (Art 6-8)

- Nykyiset PPWD:n kierrätystavoitteet säilyisivät ennallaan
- Pakkausten tulisi olla kierrätettäviä vuoteen 2030 mennessä ja 1.1.2035 täytettävä recycling at scale -vaatimukset
 - Vahvistetaan suunnittelukriteerit (DfR) ja kierrätysluokat A (95 %) – E (alle 70 %) pakkauskategorioiden
 - Innovatiivisilla pakkauksilla 5 v siirtymäaika
 - Pakollinen panttijärjestelmä muovipulloille ja alumiinitölkeille 1.1.2029 mennessä
 - Merkittävää rajakauppaa käyvien valtioiden tulisi varmistaa panttijärjestelmien yhteen toimivuus
 - Tietyille muovipakkauksille asetettaisiin asteittain kiristyviä vaatimuksia kierrätetyn muovin käytöstä
 - Tiettyjen pakkaustyyppien olisi oltava kompostoituvia:
 - Teepussien, kahvikapselien, hedelmien tarrojen ja erittäin kevyiden muovikassien (ns. hedelmäkassien)
 - Muiden pakkausten, myös biohajoavasta materiaalista tehtyjen, pitäisi soveltua materiaalikierrätykseen ilman, että ne haittaavat muiden jättevirtojen kierrätettävyyttä

Kierrätetyn materiaalin käytön minimivaatimukset (%) (Art 7)

Pakkaustyyppi	1.1.2030	1.1.2040
PET elintarvikepakkaukset	30	
Muut muoviset elintarvikepakkaukset kuin PET (pl. juomapullot)	10	
Muoviset elintarvikepakkaukset (pl. juomapullot)		50
Kertakäyttöiset muovipullot	30	65
Muut muovipakkaukset	35	65

- Tavoitteet eivät koske kompostoituvasta muovista valmistettuja pakkauksia
- Komissio arvioi 1.1.2028 mennessä tavoitteiden poikkeusten tarpeellisuuden

Merkinnät (Art 11)

- 3,5 vuoden kuluttua olisi kaikissa pakkauksissa oltava merkintä siitä, mistä materiaalista se on tehty ja mihin jätevirtaan se kuuluu laittoa. Jätteenkeräysastioihin on laitettava samat merkinnät
- Panttijärjestelmille harmonisointu merkintä -> täytäntöönpanoasetus
- 4 v päästä merkintä ja QR-koodi tai muu digitaalinen tunniste pakkauksen uudelleenkäytettävyydestä, joka sisältää tiedon keräyspisteistä ja taltioi pakkauksen uudelleenkäyttökierrokset. Uudelleenkäytettävät on selkeästi tunnistettava ja erotettava kertakäyttöisistä myyntipaikalla
- Mikäli kierrätetyn ja biopohjaisuuden pitoisuudet merkitään pakkaukseen, on se tehtävä täytäntöönpanosäädöksen mukaisesti
- Komissio säätää täytäntöönpanosäädöksellä harmonisoidut merkinnät pakkauksille, jäteastioille ja panttijärjestelmille sekä menettelyn, jolla tunnistetaan pakkausten materiaalkoostumus digitaalisesti

Tuottajavastuu (Art 40)

- Tuottajavastuussa noudatettava WFD 8 ja 8a artikloita
- Tuottajan nimettävä kirjallisella valtuutuksella valtuutettu edustaja kaikkiin jäsenmaihiin, joissa asettaa pakkauksia saataville ensimmäistä kertaa
- Tuottajan määritelmä Art 3(10):

‘producer’ means any manufacturer, importer or distributor, who, irrespective of the selling technique used, including by means of distance contracts as defined in Article 2(7) of Directive 2011/83/EU, makes available packaging for the first time within a territory of a Member States on a professional basis under its own name or trademark;

‘distributor’ means any natural or legal person in the supply chain, other than the manufacturer or importer, who makes a packaging, or a packaged product, available on the market;

Lopullisessa ehdotuksessa tehty myönteisiä muutoksia Suomen esiin nostamiin kohtiin

1. Etämyynnin valvonnalle on asetettu uusia vaatimuksia (art 40), jotka kohdistuvat myyntialustojen ylläpitäjiin
2. Uudelleenkäytön tavoiteprosentteja on laskettu merkittävästi ensimmäisiin luonnosversioihin verrattuna (art 26)
3. Biohajoavia pakkauksia (muita kuin niitä, joilta erikseen edellytetään biohajoavuutta) ei kiellettäisi kategorisesti (art 8), vaan niiltä edellytetään, että ne sopivat materiaalikierrätykseen eikä haittaa muita jätevirtoja.
4. Kierrätetyn raaka-aineen pitoisuudet muovipullojen osalta ovat yhdenmukaiset kertakäyttömuovidirektiivin (SUPD) kanssa, ja elintarvikekontaktipakkausten kierrätetyn pitoisuuden tavoitetta on laskettu.

Alustavia huomioita komission PPWR ehdotuksesta (1)

1. Tuottajavastuu; varmistettava riittävä kansallinen liikkumavara, myös tuottajan määritelmässä
2. Uudelleenkäyttöä koskevien vaatimusten vaikutukset ja toteuttamiskelpoisuus (art 10 ja 26). Uudelleenkäyttö on EU:n voimassa olevan jätehierarkian mukaisesti lähtökohtaisesti etusijalla kertakäyttöisiin verrattuna. On tarkemmin arvioitava mm. tiettyjen juomapakkausten (alumiinitölkit, virvoitus- ja alkoholijuomat) uudelleenkäyttövaatimusten tarkoituksenmukaisuus ja vaikutus nykyiseen hyvin toimivaan panttijärjestelmäämme.
3. Vaatimus, jonka mukaan valtioiden, joilla on merkittävää rajakauppaa tulisi varmistaa panttijärjestelmien yhteen toimivuus (art 44). Tästä on tehty aiempia selvityksiä, jotka ovat osoittaneet, että saatavaan hyötyyn nähden useamman maan kattava panttijärjestelmä olisi erittäin raskas ja kallis. Esimerkiksi Suomen panttijärjestelmä ottaa vastaan Virosta ostetut tölkit, vaikka niistä ei panttia maksetakaan.
4. Art 43 edellyttää, että palautus- ja erilliskeräysjärjestelmät ovat ”*open to the participation of the economic operators of the sectors concerned, the competent public authorities and third parties carrying out waste management on their behalf*”; varmistettava täyttääkö kunnan vastuu ja

kilpailutus 43 Art vaatimuksen

Alustavia huomioita komission PPWR ehdotuksesta (2)

5. Kierrätysmateriaalin osuutta koskevien tavoitteiden (art 7) toteuttamiskelpoisuus, erityisesti liittyen riittävän laadukkaan ja elintarvikekontaktikelpoisen kierrätysmateriaalin saatavuuteen.
6. Vaatimus, jonka mukaan tuottajan on nimettävä valtuutettu edustaja kaikkiin jäsenmaihiin, joissa asettaa pakkauksia saataville ensimmäistä kertaa (art 40). Tämä velvollisuus pitäisi olla vain etämyyjillä, sillä mikäli ei ole kyse etäkaupasta, olisivat maahantuojat tuottajavastuussa.
7. Kierrätettävyyttä koskevien kriteerien määrittelyä koskevien tietojen kerääminen (art 6). Tällä hetkellä tietoa eri pakkauslaatuojen erilliskeräys- ja kierrätysmääristä ei ole olemassa ja niiden kerääminen pakkaustyypeittäin olisi erittäin resursseja vaativaa.
8. Puukuidusta valmistettujen tuotteiden biohajoavuuskriteerit. Nämä tuotteet hajoavat merkittävästi biohajoavaa muovia hitaammin. Jotta niiden mahdollisimman tarkoituksenmukainen käyttö voidaan varmistaa, olisi komissiota pyydettyä päivittämään kompostointia ja biohajoavuutta koskeva standardi siten, että siinä olisi puu/kuitupohjaisille materiaaleille omat biohajoavuuskriteerit.

Kiitos paljon!

tarja-riitta.blauberg@gov.fi

